

SOS mod Racisme
Nørre Allé 7, 2200 Kbh. N.
sos@sosmodracisme.dk
www.sosmodracisme.dk

Til: Økonomi- og Indenrigsministeriet
valg@oim.dk

8. april 2017

Hermed fremsendes SOS mod Racismes høringssvar til lovforslaget:

Lov om ændring af lov om kommunale og regionale valg og lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet (Afskaffelse af valgret for udlændinge på tålt ophold, udvisningsdømte og administrativt udviste udlændinge).

SOS mod Racisme er grundlæggende uenig i lovforslagets formål (side 3) og i begrundelsen herfor (side 11):

Lovforslaget har til formål at afskaffe valgretten til kommunale og regionale valg samt Europa-Parlamentsvalg for udlændinge på tålt ophold, udvisningsdømte og administrativt udviste udlændinge, dvs. personer uden opholdstilladelse i Danmark, som enten ikke kan hjemsendes på grund af forholdene i hjemlandet, f.eks. fordi de risikerer at blive udsat for tortur efter en eventuel hjemsendelse, eller som stadig afsoner deres dom eller afventer en hjemsendelse ved politiets foranstaltning. De nævnte persongrupper kan ikke opfylde valgets betingelser til folketingsvalg og folkeafstemninger, da alene personer med dansk indfødsret har valgret til disse valgtyper. Med vedtagelsen af dette lovforslag vil de nævnte persongrupper ikke have valgret til landsdækkende valg og folkeafstemninger, der afholdes i Danmark.

Udlændinge på tålt ophold, udvisningsdømte og administrativt udviste udlændinges tilstedeværelse er ikke ønsket i Danmark. Disse persongrupper bør derfor ikke have indflydelse på sammensætningen af politiske organer her i landet eller på valget af danske medlemmer til Europa-Parlamentet og dermed på spørgsmål af politisk karakter. Det virker på den baggrund stødende, at herboende udlændinge på tålt ophold eller udlændinge, der er udvist ved dom eller administrativ beslutning, kan have valgret til kommunale og regionale valg samt Europa-Parlamentsvalg i Danmark. Der findes ikke at være demokratiske hensyn, der tilsiger, at disse persongrupper, der ikke har lovligt ophold i Danmark, og hvis tilstedeværelse i øvrigt ikke er ønsket, bør have demokratisk indflydelse på kommunale og regionale valg samt Europa-Parlamentsvalg i Danmark.

Der er tale om udlændinge sammensat af 3 forskellige grupper:

- 1) Udlændinge på tålt ophold (ca. 65 personer). Disse er ikke nødvendigvis dømt for en forbrydelse i Danmark eller et andet land, men kan evt. kun være mistænkt for en forbrydelse.
- 2) Dømte for kriminelle handlinger, som har afsonet deres straf, men som også er dømt til udvisning (ca. 150 personer). Fx efter en straf til frihedsberøvelse på 1½ år eller mere.
Fælles for de to grupper er, at de ikke kan hjemsendes, da det vil stride mod non-refoulement-princippet – eller fordi ingen lande vil tage imod dem, eller fordi de ikke kan skaffe papirer på deres identitet og statsborgerskab, eller ikke samarbejder om en hjemsendelse af frygt for tortur, drab el. fængsling i hjemlandet.
- 3) Administrativt udviste (ukendt antal, men formentlig en meget større gruppe end de to førnævnte grupper). Den sidste gruppe er mere omfattende og mere forskelligartet end de to første, og vil rumme mennesker der illegalt er indvandret i Danmark, samt mennesker der i løbet af det første halve år i Danmark har gjort noget ulovligt eller påtænkt at arbejde eller arbejdet ulovligt. Herudover mennesker uden idnetitetspapirer, som ikke har ønsket at medvirke til udsendelse til et andet land.
Den omfatter også mennesker, der ikke har gjort noget galt – men som ikke længere har lovligt ophold i Danmark, og skal rejse indenfor en udrejsefrist.

Det kan fx være fraskilte udlændinge, der må rejse eller bliver udvist, og enker/enkemænd, der har været gift med en dansker, men som ikke anses at have den fornødne tilknytning til Danmark til at kunne få lov til at blive efter ægtefællens død, eller folk der har haft arbejde, men som er blevet syge og ikke kan forsørge sig selv.

Eller det kan være folk, der pga. ægtefællens sygdom eller modtagelse af en offentlig ydelse skal udvises.

Det vil formentlig også dreje sig om personer, der har været udsat for administrative fejl – efter sigende skulle der være ca. 135 personer, som har fået frataget deres danske statsborgerskab: De er født i Danmark i en bestemt periode før 2014 som børn af en dansk far og en udenlandsk mor, der ikke var gift, men har ved en administrativ fejl fået dansk statsborgerskab ved fødslen, fordi ansatte i den respektive myndighed dengang havde troet, at lovgivningen var således. Men længe efter 18 års-alderen, hvor de ellers kunne have ansøgt om dansk statsborgerskab, har de fået at vide, at det var en fejl, og har fået ophævet deres danske statsborgerskab og skal nu i princippet udrejse for at søge om opholds- og arbejdstilladelse i Danmark. Efter 2014 kan et barn af en dansk far og en udenlandsk mor få dansk statsborgerskab ved fødslen, hvis det er født i Danmark og forældrene ønsker det.

Både gruppe 1, 2 og 3 anses at være i en meget belastende situation: det er belastende at være udvist og ikke være sikker på, i hvilket land man kan opholde sig de næste år. Den sidstnævnte undergruppe, der er født i Danmark, vil formentlig ikke være den, der virker mest uønskede og stødende på lovskriverne, - måske havde man ikke med forslaget intenderet at tage stemmeretten til lokalvalg og EU-valg væk netop fra denne gruppe?

Mht. gruppe 1 og 2, er det grupper, der formodes at forblive i Danmark i mange år endnu, nogle endda måske resten af livet. Disse to grupper udlændinge har netop fået deres frihed i Danmark ekstra beskåret ved - udover en unødvendig meldepligt og opholdspligt - og et af myndighederne befalet unødvendigt ophold på Kærshovedgård / tidl. Sandholm/Sjælsmark, også at få pålagt en unødvendig underretningspligt, et enormt strafferegister med mulighed for frihedsberøvelse i 1½ år ved manglende overholdelse af pligterne, og vilkår, der generelt er betydeligt værre end dem der hersker i et åbent fængsel, hvor fangerne fx. kan have mulighed for uddannelse eller arbejde. Nogle mener også at forholdene er værre, end hvad de har prøvet i et lukket fængsel. Uanset fremtiden, ville mere menneskelige forhold med mulighed for beskæftigelse, mulighed for transport fra Kærshovedgård til byerne i nabolaget og videre ud, samt mulighed for at tilbringe tid med sin familie, for dem der har en familie i Danmark uden for Kærshovedgård, bedre kunne beskytte dem mod at blive psykisk syge, end det meningsløst liv i Kærshovedgård.

Man har gennemført disse ændringer i Folketinget vel vidende at de stred mod Højesterets afgørelser i 2012 (Kakavandi-sagen) og i 2017 (El-Hares) og mod den Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK). Loven havde endvidere ifølge Udlændingeministeren til hensigt at påføre dem unødigt lidelse: "Tålt ophold skal være utåleligt", vedstod hun igennem hele lovgivningsprocessen. Lovbestemmelserne må antages at udgøre en form for tortur med det formål at få de "uønskede" på tålt ophold til at hjemrejse eller gå under jorden; og det strider derfor mod forbuddet mod tortur. Ministeren erkendte også, at hun var villig til at tage en vis "procesrisiko" - ordet er en hyppigt anvendt eufemisme for, at loven er i strid med EMRK. Det er derfor ubehageligt at man i det aktuelle lovforslag netop refererer til det nævnte rets- og konventionsstridige L 51 og de vedtagne lovændringer; den oprindelige politiske aftale fra juni 2016 om strammere vilkår og længere straffe for de to grupper rummer intet om, at deres valgtret også skal ophæves.

Argumentet for lovforslaget er hensynet til at den danske befolkning finder det stødende, at de tre grupper udviste medborgere har stemmeret til lokale valg og til EU-Parlamentet. Som vi ser det, har politikerne glemte at spørge befolkningen ad, og glemte at i et demokrati har også dem, der er uenige med én, mulighed for at tale og søge indflydelse. Vi er derfor lodret i uenige i begrundelsen " Der findes ikke at være demokratiske hensyn, der tilsiger, at disse persongrupper, (...) bør have demokratisk indflydelse på kommunale og regionale valg samt Europa- Parlamentsvalg i Danmark.

Hvorfor fremsættes dette forslag nu? Skyldes det, at man er bange for, at de udviste med valgret i Kærshovedgård benytter deres stemmeret til kommunalvalget i efteråret? De har jo været ude for et voldsomt begrænsende tiltag fra Ikast-Brande Kommunes side, med bl.a. nedlæggelsen det tidligere busstop ved Kærshovedgård og udelukkelse fra kommunens 2 busruter, hvilket også rammer de øvrige afviste asylansøgere i Kærshovedgård, som står til hjemsendelse, men aktuelt ikke kan udvises? Er man ligeglad med, at trods det at nogle af de udviste har udøvet noget kriminelt, er de også mennesker, som har en værdighed og rettigheder?

Når det gælder regionale og især kommunale forhold, har den anførte persongruppe netop en særlig stor interesse i at få medindflydelse på lokal politik for at rette op på deres voldsomt belastende og nedværdigende situation. Udover en mulighed for at benytte den offentlige transport, har de brug for tiltag, der kan føre til en positiv interaktion med borgere i kommunen, mens de bor der! Politikere er jo afhængige af antal stemmer for at blive valgt, så måske kunne man forestille sig, at - dersom det ikke lykkes at tage stemmeretten fra de udviste med dette lovforslag inden kommunevalget i år, ville kommunalpolitikere i højere grad behandle de afviste udlændinge som mennesker og medtænke dem som borgere i kommunen. Mange af dem vil jo komme til at bo der mange år endnu, eller i al fald så længe at Regeringen tilsidesætter Højesterets afgørelser.

Det er udemokratisk at fjerne demokratiske rettigheder for de mest udsatte grupper i Danmark, som endda lever under utålelige forhold, der er i strid med EMRK og Højesterets afgørelser. Det kan desuden være en glidebane til, at flere grupper af udsatte udlændinge i den kommende tid får fjernet deres valgret ved lokalvalg og EU-valg. Eller til at dømte mister stemmeretten.

Vi synes i forvejen, at det er et stort demokratisk problem i Danmark, at i første kvartal af 2017 har 8,8 % af befolkningen over 18 år ikke dansk indfødsret og dermed ikke valgret til Folketinget, jf. Danmarks Statistikbank. Vi synes ligeledes at det er udemokratisk når betingelserne for opnåelse af valgret til alle typer af valg og for dansk statsborgerskab gøres vanskeligere, som det er sket siden sommeren 2015.

Det er svært at se lovforslaget som andet end en udlændingestramning, selv om vi heldigvis ikke har set nogen tæller for udlændingestramninger på forsiden af www.OIM.dk. Samtidig fratager lovforslaget de nævnte grupper endnu en rettighed og dermed en del af deres værdighed og handlemuligheder, - og samtidig kan forslaget betyde at politikere i endnu højere grad vil lade hånt om disse grupper.

Hvis kommunalpolitikere i Ikast-Brande Kommune anser personerne for en trussel mod deres genvalg, kan de jo i stedet sammen med de udviste arbejde for, at Udlændingeministeren efterlever Højesterets afgørelser og EMRK, så at de udviste som er dømte eller på tålt ophold kan fordele sig rundt om i landet. En human behandling af de øvrige afviste asylansøgere er ligeledes påkrævet. Ingen kommune bør være stolt af at huse et nedlagt åbent fængsel, som har til formål at gøre opholdet for beboerne utåleligt.

Vedrørende valgret til Europa-Parlamentsvalg, er vi usikre på, om det strider mod EU-lovgivningen at fratage de nævnte personer valgetten.

Vi opfordrer derfor Økonomi- og Indenrigsministeren til at trække lovforslaget tilbage.

Med venlig hilsen,

Anne Nielsen,
Næstformand, SOS mod Racisme